

Előfizetési árak:

Egész évre	12	frt.
Félévre	6	"
Negyedévre	3	"
Egy órára	1	"
— Egyes szám 4 kr. —		

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Uri-utca 276. sz.,
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszó-
lamások intézendők.

TORONTÁL.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskerek.
Zápolya-utca 1-ső szám

hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik mindennap.
vasár- és ünnepnapok
kivételével.

Mégegyszer a főrendekről.

Nagybecskerek, május 16.

A főrendiház még mindég foglalkoztatja a közvéleményt. E nagy port felvert szavazás eredményéhez a legképtelenebb kombinációkat fűzik. Az ellenzéknek például megint fáj a — miniszterelnök feje. A főrendiházi szavazás, mint képzelhetjük, bőséges alkalmat nyújt neki arra. A bizalmatlansági szavazat, az még hagyján, mert a budget maga meg van szavazva; de mihez fog a kormány, ha a főrendek és püspökök az egyházpolitikai javaslatokat is ugyanazzal, vagy még nagyobb többséggel vissza fogják venni? Egy sajtóközeg meg éppen jelenteni tudja már, hogy maga a miniszterelnök ily gyöttrő kétkedéseket érez és már a jövő hét folyamán szándékozik a királylyal szemben felvetni a bizalmi kérdést.

Ez ellen a dőre állítás ellen bizonynyal nem szükséges szót emelni. A kormány létezése a parlamentárizmus értelmében két tényezőtől függ: a korona bizalmától és a képviselőház bizalmától. A főrendiháznak sem joga, sem hatalma nincs kormányt buktatni. Ha tehát a főrendiház a kormánypolitikát nem helyesli, annak semmi további következménye nincs, sem a koronára, sem a kormányra, sem a képviselőházra nézve. Mert a főrendiház bizalma ékesség ugyan, hogy úgy mondjuk kényelem a kabinetre, de semmi esetre sem feltétlen lételének. Ha tehát a kormánytól egy főrendiháztól kapott bizalmatlansági szavazat miatt azt várja valaki, hogy felveti a bizalmi kérdést a koronával szemben: ez a várakozás a parlamentárizmus téves felfogásán alapul.

Főrendiház, mely a kormánypolitikát akkor is helyteleníti, ha azzal a korona és népképviselő egyetért, vagy kinevezés által megfelelőleg kiegészíthető, vagy — mihez hasonlót már megéltünk Magyarországon — egész szervezetében reformálható. Teljességgel oktalanság azonban feltenni a kormányról, hogy ez okból a koronával szemben akarja felvetni a bizalmi kérdést. Tulajdonképpen mi történt? A főrendiház a kabinet egyházpolitikája ellen nyilatkozott. Az egyházpolitika az az alap, amelyen a Wekerle-minisztérium a korona által a kormány átvételével megbízott. A korona érzelmeiben tehát kétkedni nincs oka a minisztériumnak. A király az egyházpolitikai programot elvben jóváhagyta, és két fontos javaslatot, melyek e programban gyökereznek, már konkrét formában beleegyezését is adta. Kinek lehet itt még aggálya, valjon bírja-e a kormány folyton a korona bizalmát. Az ellenzéki sajtó képzelődése persze kiokoskodott erre egy igen komikus ürügyet. Azt mondja, azok közt, kik a bizalmatlansági indítványt szintén támogatták szavazatukkal, van a király környezetéből is több méltóság. És ezek jelenléte az egyházpolitikai program ellenzőinek táborában helyet ad ama véleménynek, hogy a korona nem rokonszenvez a kabinet reformeszméivel. Azonban az ily feltevésnek oktalán volta kézen fekvő dolog. Gr. Széchenyifőudvarmestert és Szapáry Géza gróf főudvarmestert a helytelenítés mellett szavazott ugyan, de azt tartjuk, a korona hangulatára nézve illetékesebb maga a korona, mintsem emberei. Hivatalba lépésekor a minisztérium egy a király által jóváhagyott programot állított fel. És csak az imént

bizonyította be a korona köztudomásulag két idevágó javaslat jóváhagyása által, hogy bizalma nem gyöngült. Ha most személyek, kik az udvarhoz, helyesebben mondva az udvartartáshoz közel állnak, állást foglalnak az egyházpolitika ellen, ez azt bizonyítja, hogy az illető urak nem értenek egyet a kormány eszméivel, de semmi esetre sem bizonyítja azt, hogy a korona oly állást foglal, a mely ellenmondásban lenne a politikai korrektség legelemibb parancsaival. Azt sem kell szem elől téveszteni, hogy gróf Szapáry Géza és gróf Szécheny Antal nem mint udvari méltóságok, hanem mint főrendiházi tagok szavaztak s e tényük senkit sem jogosít fel oly magyarázatra, mely egyenlő a felségsértéssel. Nincs okunk, mindezzel tovább foglalkozni. Befejezésül csak arról biztosítunk mindenkit, hogy a kormánynak álmában sem jut eszébe elkövetni azt az egygyűsítést, melyet feltesznek róla. Dr. Wekerle ama tényezők bizalmának birtokában tudja magát, melyek egyedül mérvadó reá nézve. A főrendiház, bármily tisztelettel viseltessék valaki e fényes tisztelet iránt, nem tartozik e tényezők közé és alkotmányosan hallatlan és indokolatlan eljárás lenne, ha a kormány azért, a mit 75 mágnás és püspök kinyilatkoztatott, a korona által akarná magát kártalanítani. A kérdésre tehát: hát aztán? nagyon könnyű a felelet. A kormány a képviselőházban erélyesen képviselni fogja egyházpolitikáját s aztán a főrendiház elé viszi. Ez vagy tanul még a kára előtt, vagy ha mindenáron azt akarja, kézzelfoghatólag fogják vele megértetni, hogy fenhéjzva tulbecsüli állását, ha a népképviselő és a korona egyértelmű akaratának gátlólag ellenáll.

Zichy főispán demissziója. A „Pester Lloyd“ egy munkatársa tegnap felkereste a pozsonyi főispánt, megkérdezvén tőle, mennyiben igazak azon hírek, mintha állását elhagyni akarja. Zichy József gróf körülbelül ezeket felelte: A hírek valóságban alapulnak. Már a decemberi közgyűlésen is csak azzal tudta a kedélyeket megnyugtatni, hogy arra kérte a közgyűlést: ne nyilatkozzék addig, míg a törvényjavaslatok a képviselőház asztalán nem fekszenek. Ő maga részéről már akkor is kijelentette, hogy rendületlen híve lévén a róm.-kath. anyaszentegyház dogmáinak, nem barátja a tervezett reformoknak s nem is fog késni a saját személyét illető konzekvenciákat levonni. Most azonban nyilatkozni kell, mert egyrészt majdnem valamennyi törvényhatóság állást foglalt a kormány programja mellett, másrészt két kész törvényjavaslat fekszik előttünk, melyről véleményt alkothatunk magunknak. — A zsidó recepcziót nem ellenzi, de egyuttal a kath. autonómiát követeli, határozottan kárhoztatja azonban az anyakönyvek államosítását, mert szerinte igen felületes ez a törvényjavaslat. Zichy elhatározása az egész megyében nagy lehangoltságot szült.

Dr. Pap Gézat, a begasszen györgyi kerület országgyűlési képviselőjét a képviselőház közoktatási bizottsága tegnapi ülésében a zsidó vallás recepcziójáról szóló törvényjavaslat előadójának választotta meg.

A bolgár fejedelmi pár otthon. Tirnovából írják, hogy ott e hó 14-én délelőtt 10 órakor ünnepélyes isteni tisztelet volt, melyen Ferdinánd fejedelem és neje, a miniszterek és számos meghívott notabilitás volt jelen. A templomból jövet a fejedelem és neje megtekintették a szobranje épületét. Az egész uton a legszívésebb óvásokban részesítették a fejedelmi párt. Egy óraker Ferdinánd fejedelem a miniszterek tiszteletére reggelit adott. Erre fáklás menet volt. A város tul van tömve idegenekkel, akik az ünnepélyekre utaztak oda.

Az ezredéves kiállítás délvidéki kerületi bizottsága.

Nagy-Becskerek, május 16.

Az 1896. évben rendezendő ezredéves országos kiállítás érdekeinek kerületenként leendő előmozdítására és az érdekeltek tájékoztatására tudvalevőleg kerületi bizottságok lesznek alakítva. Temes, Torontál és Krassó Szörény vármegyék, Temesvár, Versecz és Pancsova városok egy kerületbe vétettek, a mely kerület bizottságát Lukács Béla kereskedelemügyi m. kir. miniszter, mint az 1896-iki ezredéves országos kiállítás bizottságának elnöke a következőleg alakította meg:

Elnök:

Dr. Molnár Viktor főispán Temesvárott.

Alnelnökök:

Br. Ambrózy Béla orsz. képvis. Gyarmathán.
Gr. Csekonicz Endre v. b. t. tanácsos Zombolyán.

Előadó:

Strasser Albert kereskedelmi és iparkamarai titkár Temesvárott.

Tagok.

A kereskedelmi és iparkamara tagjai köréből:
Skoza Nandor terménykereskedő Temesvár.
Id. Steiner Károly magánzó Temesvár.
Derera Izrael terménykereskedő Temesvár.
Gartner Rezső építész Temesvár.
Gungl Marton asztalos Temesvár.
Haller Antal fodrász Temesvár.
Hinterseer Ulrik kesztyűgyáros Temesvár.
Kümmel János kovács Temesvár.
Morán Miksa szabó Temesvár.
Novotny József kéményseprő Temesvár.
Peukert Ferencz gombkötő Temesvár.
Piffi Alajos bádogos Temesvár.
Rasztoczky Károly lakatos Temesvár.
Rieger Ferencz aranyműves Temesvár.
Ij. Steiner Károly nyomdatulajd. Temesvár.
Szávits György kefekötő Temesvár.
Tillschneider Antal nyerges Temesvár.
Vest Ede takarékp. igazgató Temesvár.
Andrejovits György szappanos Versecz.
Binder Tamás szabó Oraviczán.
Diemer Károly sórraktartul. Karánsebes.
Fodor Sándor timár N. Kikindán.
Graef Bálint kávész Lippán.
Handl József könyvnyomdatul. Orsován.
Hemberger Bálint kovács Versecz.
Kosztics Mihály sütő Pancsován.
Kühn János kéményseprő Nagybecskereken.
Lauba Péter kőműves Nagybecskereken.
Pavlicsek József építész Nagyikindán.
Kadicz Sztankó szűrszabó Pancsován.
Schreiber Antal asztalos Lugoson.
Szmolinszki Antal szücs Új-Aradon.
Tipoweiler János kötélgyáros Fehértemplomban.

A törvényhatóságok köréből:

Rónay Jenő főispán Nagybecskereken.
Jakabffy Imre főispán Lugoson.
Deschán Achill alispán Temesváron.
Daniel László alispán Nagybecskereken.
Litsék Béla alispán Lugoson.
Szőgyény László főjegyző Lugoson.
Dr. Dellimanich Lajos Nagybecskereken.
Kovácsics Gyula árvsz. elnök Temesváron.
Poroszkay Béla m. főjegyző Nagybecskereken.
Dr. Telbisz Károly polgármester Temesváron.
Péter Pál polgármester Pancsován.
Seemayer János polgármester Verseczen.

A főrendiházi tagok közül:

Br. Ambrózy Gyula nagybirtokos Remetén.
Dr. Gáll József nagybirtokos Lukareczon.
Gr. Karácsonyi Aladár nagybirtokos Beodrán.
Gr. Karácsonyi Jenő „ Bánlaken.
Sváb Károly „ Budapestben.

Az országgyűlési képviselők közül:

Vargics Imre nagybirtokos Simereszege.
Králitz Béla „ Vinga.
Gr. Zselénszky Róbert nagyb. Új Aradon.
Daniel Ernő nagybirtokos Elemér.
Br. Nicolics Feodor „ Budapestben.
Gr. Nákó Kálmán „ Nagyszentmiklóson.
Rohonczy Gedeon „ Törökbecsen.

A gazda-közönség, a kereskedők és iparosok köréből:

Braumüller Emil nagybirtokos Detta.
Capdebo Sándor nagybirtokos Temesváron.
Farágó István tisztartó Kalácsán.
Fodor Péter földbirtokos Parácson.

Gémesi Károly tisztartó Nagy-Zsám.
 Görgy Gyula nagybirtokos Ném.-Remete.
 Hruzek Béla nagybirtokos Uj-Arad.
 Jankovich Miklós kir. tanácsos Temesvár.
 Jeszenszky Béla nagybirtokos Temesvár.
 Kremser János nyug. erdőmester Temesvár.
 Lammer Vilmos földmiv. isk. ig. Csákova.
 Mokry István földbirtokos Temesvár.
 Plausich Mátyás kir. közjegyző Temesvár.
 Pókay Dezső tisztartó Máslak.
 Popp Vincze nagybirtokos Zsebely.
 Prilezky Mihály nyug. tisztartó Temesvár.
 Puhl Ignác tisztartó Rittberg.
 Rosa József nagybirtokos Tör Szákos.
 Gr. Serényi János nagybirtokos Bukovecz.
 Spitzer Jakab bérlo Temesvár.
 Br. Sztójánovics Iván nagybirt. Laczunás.
 Telbisz Imre kir. közjegyző Temesvár.
 Várnay Ernő nagybirt. Temesvár.
 Nagy Lajos gazd. egyll. titkár Temesvár.
 Jaensch Gusztáv gőzmalomig. Temesvár.
 Hermann Mór szeszgyár-igaz. " "
 Mühle Vilmos műkertész " "
 Stumpfoll Ede iparisk. igazg. " "
 Reiter Ede építész " "
 Klein Jakab iparisk. tanár " "
 Rősz Hedvig nagybirt. Valenkont.
 Asbóth Aladár árv. ülnök Lugos.
 Br. Baich Milán nagybirt. Szatumik.
 Br. Bruckenthal Gyula nagybirt. Szendelak.
 Budinszky György plébános Facset.
 Christomanos Chariton nagybirt. Lugos.
 Gornis Antal na. ybirt. Gavosdia.
 Griszbach Ede birt. Bálincz.
 Gyurgyovits Adolf főtisztartó Oraviczabánya.
 Hatieg Titus ügyvéd Lugos.
 Hirschl Béla főszolgabíró Bálincz.
 Leitner Gyula főszolgabíró Karánsebes.
 Markovits Gyula nagybirt. Zsena.
 Markovits Ödön nagybirt. Kricsova.
 Marsovszky Árpád polgármester Lugos.
 Podhradszky Andor ügyvéd Lugos.
 Br. Radoszevich Lajos nagybirt. Szákul.
 Sulyok Zoltán nagybirtokos Ohaba-Mutnik.
 Fényes Károly gazd. egyll. titkár Lugos.
 Rónay Ernő nagybirt. Kis-Zombor.
 Csávossy Ignác kir. tan., nagybirt. Csávos.
 Babics József jósági igazg. Zsombolya.
 Br. Baich Iván nagybirt. Bocvár.
 Bajzath Gusztáv nagybirt. Pészak.
 Bajzath István nagybirt. Pészak.
 Bakalovich Agost főszolgabíró Nagybecskerek.
 Bakoss Sándor jósági igazg. Ó Béba.
 Bayer Alajos ügyvéd, földbirt. Nagykikinda.
 Bayer Gyula bankigazg. Nagysztmiklós.
 Bezuk Lajos jósági igazg. Zsombolya.
 Bischitz János földbirt. Törökbecse.
 Bogdán Márk keresk. és földbirt. Nagykikinda.
 Buocz János főszolgabíró Nagysztmiklós.
 Csávossy Gyula nagybirt. Bobda.
 Damaszkín Arzén földbirt. Istvánvölgy.
 Dániel József földbirt. Kanak.
 Ifj. Dániel Pál földbirt. Kanak.
 Dus Sándor kir. ügyész Nagykikinda.
 Dr. Engels János plébános Temesvár.
 Habi János nyug. gazdatiszt Nagykikinda.
 Ifj. Harnoneur Félix nagybirt. Écska.
 Stein Kristóf postafőnök, földbirt. Mokrin.
 Hertelendy Imre főszolgabíró Párdány.
 Horváth Károly földbirt. Nagy-Tószeg.
 Iszakovits Milán földbirt. Mokrin.
 Jankovich Sándor földbirt. Basahid.
 Jenovai Imre földbirt. Szerb-Ittebe.
 Kada István földbirt. Nagy-Kikinda.
 Lamenszky László földbirt. Szécsány.
 Karácsonyi László nagybirt. Beodra.
 Kikinday Ferenc kir. közjegyző Nagy Kikinda.
 Kiszlinger József földbirt. Nagy Kikinda.
 Köhler Ottó jósági igazgató Rudna.
 Krsztics János polgármester Nagybecskerek.
 Br. Liphay Frigyes nagybirt. Lovrin.
 Mattiasich Ferenc földbirt. Nagysztmiklós.
 Menezser Lipót földbirt. Nagy-Becskerek.
 Nikolic Nika tanító Nagykikinda.
 Ormody Imre földbirt. Nagybecskerek.
 Paun Döme földbirt. Nagykikinda.
 Patanacszy Gyula földbirt. Czrepaja.
 Schiller Lipót földbirt. Bega-Szent György.
 Schulpe Vilmos földbirt. Török Kanizsa.
 Sepsey József földbirt. Torontál-Vásárhely.
 Schwarcze Eberhard jósági igazg. Nagysztmiklós.
 Szabadkai Ignác földbirt. Hertelendyfalva.
 Szladek János bankigazgató Párdány.
 Szöllősy Lajos jósági igazg. Billét.
 Tallian Emil nagybirt. T. Kanizsa.
 Tallian Jenő nagybirt. T. Kanizsa.
 Tellecsy Kristóf polgármester N.-Kikinda.
 Tellery József közs. jegyző Nagysztmiklós.
 Trifunac Mladen földbirt. N.-Kikinda.
 Urbán Iván földbirt. Török-Becse.
 Velesov József ügyvéd Nagy Szt.-Miklóson.
 Vinczevidy Izidor bankigazg. Nagy Kikinda.
 Wiener Emil földbirt. Sándorfalva.
 Winkler Ignác jósági igazg. Écska.
 Bartók Géza gazd. egyes. titkár Nagy-Kikinda.
 Scheda György főtisztartó Resicza.
 Sauerwald János borászati egyes. elnöke Fehér-templom.
 Gayer Károly a krassói bányá- és kohászati tár-
 sulat igazgatója Nándorhegy.
 Hosche Frigyes közigazgatási előadó Versecz.

HIREK.

— **Közigazgatási bejárás.** A módos-temesvári vasut közigazgatási bejárást tegnap kezdték meg Módoson. Részt vettek a keresk. miniszterium képviselőjében Lakatos Aladár miniszteri titkár, a megye képviselőjében Daniel László alispán és dr. Gyertyánffy Jenő, továbbá Pulszky főmérnök, Jeszenszky Béla földbirtokos, Endre Antal kir. folyammérnök, Szmaassenka Ernő üzletvezető, Réczey Gyula főmérnök és az érdekelt községek előjárói. A közigazgatási bejárást ma folytatják Rudnán és Ujpecsen, holnap pedig Temesvárra megy a bizottság.

— **Gróf Nákó Kálmán** nem fogja vezetni Torontálvármegye küldöttségét a budai honvédszobor e hó 21-én végbemenő leleplezési ünnepélyén. A gróf ur ugyanis tudtára adta egy az alispánhoz intézett levelében, hogy bokros teendői nem engedik meg, hogy ezen megbízatásban eljárjon.

— **Derék község.** Franczföld községe az alispáni hivatalhoz a tüzkárosultak javára 50 frtot küldött be. Az alispán intézkedése folytán ezen összegből 40 frt a belügyminiszterhez küldetett felosztás végett, 10 frtot pedig a basahidi tüzkárosultak kaptak. A derék franczföldiek szép tette nem szorul dicsőre.

— **Nepomuki Szent János.** A kath. anyaszentegyház ma ünnepelte leghalagtágabb szentjének, a becskerekai katolikusok pedig védszentjük névünnepeit ülték. Ez alkalomból fel 9-kor magyar szentmisét, 10 órakor pedig ünnepélyes nagymisét mondtak a plebania templomban, melyen az összes zárdai növendékek és néhány ajtatos hívő vettek részt.

— **Hymen.** Dobos Jolánka, Dobos Sándor kalocsai kir. törvényességi bírónak társasköreinkben előnyösen ismert kedves leánya, Witt László nagybecskerekai kir. törvényességi bíró sógornője a napokban tartja eljegyzését Grün Ivánnal a lesszmitóli bank takarekpenztári osztályának főnökével. Aidas kísérje a zsep frigyét.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Haidegger Lajos városi főorvos hivatalos jelentése szerint az elmúlt ápril hóban az egészségi viszonyok kevésbé kedvezők voltak mint a múlt hóban, mert a légző szervek hurutos, lobos és gümös bántalmait nagyobb számban léptek fel és nagyobb szamu aidozatokat követeltek; az influenza még mindig szórványosan fordult elő, a ragályos kórok közül csak a roncóló toroklob tart még mindig járványosan, de enyhébb lefolyásu. Születés 74 jelentett be, míg meghalt 84. Ragályos és járványos betegségek: roncóló toroklob 16, váltólázsenyv 3. A járványragályos kórok közül járványos jellegű volt a roncóló toroklob. Egyéb betegségek: veleszületett gyengeség 1, ránggörcs 7, gyermekesély 1, tudólob 8, tudólobdag 1, tudógümökör 18, bélhurut 6, agyverőmleny 2, aggkór 4, hörghurut 5, görvélykór 2, belrak 1, egési sebek 2, agyzuzódás 1, vízbefuladt 1, bukór 1, gerinczagylob 1, agyonlövés 1.

— **Panorama.** Ne tessék ez elnevezés látára azutal azokra a kidült bedült bódéokra gondolni, amik a vásárok nezőközönsegét rettenetes, verengző képekkel csalogatják be s ráadásul még mindenféle nyeresémi tárgyakat is osztogatnak. A Metter-féle panoráma, amely a „Rózsa szálloda“ nyári pavillonjában most látható, magas színvonalon áll az efélék fölött. Voltaképpen nem is panorama ez, ahol az ember egy csomó nagyító üveg mellett kénytelen elbandukolni, hanem egy igen elmés szerkezetű távlató fényképészeti kiállítás, a melyet az ember kényelmesen leülve élvezhet végig. A tulajdonos „Világkirálypanorámának“ nevezi, valószínűleg azért, mert a párisi világgiallítás egész látképét tárja elének igazán szép felvételekben. A kiállításra megnézni elmulasztotta. s a chicagói kiállításra sem akar elmenni, nézze meg ezt a panorámát, érdemes reá.

— **A temesvári regatta-egyesület** ünnepélyes bucsut vett volt elnökétől, Kovács Aladártól. Az egyesület tagjai Jankovics Miklósnál gyülekeztek össze és Mayer főjegyző vezetésével alatt testületileg tisztalegték Kovács főmérnöknek. A főjegyző nagyszabásu beszédben fejtegette a volt elnök érdemeit, mire az meghatva mondott köszönetet. Megjegyezzük, hogy az ünnepélyeknél a torontáli csónakázó egyesület is képviselve volt, B. Hauser személyében.

— **Sándor király és édes anyja.** Sándor szerb király e hó 19-én pénteken Kladvóban találkozik édes anyjával, Natália exkirálynéval. Sándor királyt Kladvába Dokics miniszterelnök, Franassovics hadügyminiszter és Csirics udvari marsal kíséri el. A király két napig fog Kladvóban anyjával együtt maradni s azután visszatér Belgrádba, Natália királyné pedig egyelőre még Oláhországban marad.

— **A temesvári önkéntes mentőtársulat** tegnap délután 4 órakor a városház tanácstermében közgyűlést tartott, melynek tárgya csupán a tisztikar megválasztása volt. A választás eredménye a következő: Elnök: Herzl D. főparancsnok: Herz D. Főparancsnok helyettes: Rieger F. Főorvos: Dr. Bécsi Ged. II. alelnök: Percs Gy. alelnök: Vest Ede lovag, pénztárnok: Rosenberg Antal, ellenőr Pausz László, ügyész: Percs Győző, Szakasparancsnokok: Klein J. belváros, Rosenstein Károly gyárvaros, Fischer Adolf Józsefvaros, titkár: Rosenberg Antal, Bírálo bizottság: Mühle Vilmos elnök, Augenföld Gyula, Klein Nándor. — Választmányi tagok: Baader Henrik, Derera Izrael, Deutsch Rezső, Frank Mór, Grünbaum Lajos, Gotthilf Ferencz, Hornung S, Jahner Rezső, Izrael Izidor, Kecskeméti Sándor, Kohn Sándor, Leth Lipót, Löwenbein József, Markusz Gyula, Mondlicht B., Németh János, Pető Dezső, Reich S. L., dr. Szigeti Arnold, Spitzer J., Szalzer Mór.

— **Vizsgálat Bokross Elek ellen** cím-mel az „E-s“ a következőket írja: A legnagyobb csendben, de félelmetes bizottsággal készül az a tragédia, amely a Bokross Klebelsberg ügynek egyik vagy másik felét morális halállal fenyegeti. A nemzeti kaszinó két igazgatója gr. Károlyi István és Szabó Miklós kuriai tanácselnök, már mindenesetre áttanulmányozták a Bokross Elek ügyére vonatkozó okiratokat, csupán a harmadik igazgató gróf Széchenyi Béla megérkezése szükséges ahhoz, hogy a hírmás becsületbiróság azonnal hozzáfoghasson a tárgyalásokhoz. Gróf Széchenyi Chicagót, egy onnan kelteztet kábelsürgöny szerint, tegnap hagyta el és június hó első hetében érkezik Budapestre. Báro Montbach Sándorné hir szerint, újabb terhelő adatoknak jutott birtokába, a melyeket okiratok alakjában ügyvédjének, dr. Györffy Gyulának át is adott, a ki ez ügyben szombat este Kolozsvárra utazott. A mint kolozsvári tudósítónk ma nekünk sürgönyzi, jelentékeny fordulat állott be a Bokross ügyben. A kolozsvári királyi tábla ugyanis dr. Györffy Gyula telebbezése és annak indokai alapján újból elrendelte a vizsgálatot Bokross ellen. A vizsgálóbíró most nemcsak báró Montbach Sándornét, hanem Bokross Eleket is, mint vádlottat hallgatja ki.

— **Babona miatt.** Megható sorsa volt A pfele Magdolna pancsovai asszonynak. Alig egy éve volt férjnél, de a mézes hetek után eltűnt lakukból a boldogság, nem jól éltek egymással. Nem igen bírta elviselni ezt a fiatal asszony, fájt neki a bántalom, fájt a szívének, fájt a testének. De vannak áldott jó lelkű asszonyok, a kik segítségükkel mindjárt kéznél vannak s megszólalt a — babona. „Hozz három cserép virágot egy halott sirjáról, jobbra fordul sorsod“. Szegény asszony, nem azt nézte, hogy eltulajdonít, hanem csak azt hallotta, hogy jobbra fordul sorsa. Bement a temetőbe, kiszemelte a sirt, kivett egy cserép virágot, de rajtacsipette a temető öre. Eltagadni, elhazudni nem lehetett. Bűnbánólag ment ahhoz az asszonyhoz, kinek halottja abban a sirban feszik. Könyezve, össze-tett kezekkel kérte, ne bántsa, ne jelentse föl, megfizeti a kárt; belátja, hogy rosszul cselekedett. Egy gyenge asszony kérésére nem hajlott az az asszony, följelentette. Tíz forint büntetés vagy arisztomra lett elítelve. Súlyosabb volt még a ferj itélete. Szegény gyenge asszony elég erős volt ahhoz, hogy életétől megváljék. Vitriolt ivott és iszonyu kínok között halt meg. Csütörtökön délután temették el a szerencsétlen véget ért fiatal asszonyt.

— **Vadállat emberbőrben.** Egy szegedi kőmives legény tette igazán sötét színeket vet arra, hogy mennyire képes valakit elvadítani a fékevesztett szenvedély. Három kőmives dolgozott egy építkezésnél, akik közül Fodor Ferencz és Gombkötő János nem érintkeztek a harmadikkal: Gombai Györggyel, mert az kötekedő és házastros természetű volt. Tegnap azonban valószínűleg többet ittak a kelletténél és nem tértek ki a Gombai utcából, sőt összeszólkostak vele. Gombai vasmarka torkon ragadta a két kőmivest, akiket azután a járókelőknek csak nagy nehezen lehetett kimenteni a vasmarkok közül. Gombai szemei szikrát hánytak tehetetlenségében, majd életveszélyes fenyegetések közt távozott. Megöleik, kipusztítalak családostul, kiáltotta vissza s ment hasa a revolverért. Felhuzott pisztolylyal tartott most Gombkötő szt György-utczai lakása felé. A kapu nyitva volt, Gombkötő felesége mosott az udvaron. Most gyors egymásutánba három lövés süvített el a gyanutlanul dolgozó asszony közvetlen közelében. A merénylő Gombai, mikor látta, hogy egyik lövés sem talált, káromkodva, szitkolódzva elfutott. Üldözőbe vették az összesereglett szomszédok, s a rendőrség segítsége mellett is csak nehezen tudták elfogni.

Irodalom és művészet.

* A „Vasárnapi ujság“ május 14-iki száma az Arany szobor leleplezése alkalmából a szoborra és Arany Jánosra vonatkozó 21 képpel. Arany és Petőfi kéziratainak számos hasonmásával s a következő tartalommal jelent meg: „Arany János.“ Dr. Váczy Jánostól. — „Arany Jánosról.“ Dr. Borovszky Samutól. — „Arany János és Petőfi Sándor.“ Gyulai Páltól. — Válasz Petőfi Sándor-
nak. „Arany János költeménye.“ — „Arany János egy kiadatlan verse.“ — „Arany János szobra.“ Dr. Kovács Dénestől. — „Arany János műveinek utolsó kiadásai“ (E közleményekhez képek: Arany János arcképei 1848, 1856, 1863, 1879 és 1880-ból; Arany Jánosné; leánya, Széll Kálmáné; unokája, Széll Piroška; Arany arcképe Petőfítől; A nagy-szalontai Csonka-torony. (3 kép); Az Arany-Alumból: „A családi kör.“ Than Mór rajza; „Az egeri leány.“ „Mátyás anyja.“ Lotz Károly rajza. Arany János lakása Nagy-Körösn. Arany szobrának mintája; a szobor főalakja Strobl műtermében, Toldi és Piroška alakja; Arany János tölgyei a Margitszigeten, Dörre Tivadar rajza; Arany-szoba Nagy-Szalontán, Goró Lajos rajza; Arany sirja a kerépesi uti temetőben, Hány Gyula rajza.) — „Petőfi Sándor aszódi tanítója.“ (Koren István arcképe.) Verner Lászlótól. — „A magyar tudományos akadémia nagygyűlése.“ — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyetemek; Mi ujság; Sakkjáték; Képtalány, stb. rendes rovatok.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyed-
évre 2 frt, a Politikai Ujdonságok kal együtt 3 frt.
Megrendelhető a Franklin Társulat kiadó hivata-
lában (Budapest, egyetemutca 4. szám.)

Táviratok.

Vaszary Rómában.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ ered. táv.) Vaszary Kolos hercegprimás csütörtökön megy a zarándokcsapattal együtt Rómába. A pápa személyesen fogja a hercegprimásnak a birétumot átnyújtani.

Az új jászói prépost.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A király Bubics püspököt kinevezte jászói prépostnak.

Egy főispán lemondása.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ ered. távirata.) Illetékes forrásból vett értesülések szerint gróf Zichy József Pozsonymegye főispánja ma küldte el lemondását Hieronymi belügyminiszternek. Lemondását úgy magyarázzák, hogy a kormány egyházpolitikája iránt nem viseltetik kellő bizalommal. Erre mutat az is, hogy Pozsonyban elkezdett harcz folyik a reformok barátai és ellenségei között, mely legutóbb az utóbbiak győzelmével végződött. Pozsonymegye ugyanis 150 szóval 92 ellen a kormány egyházpolitikai reformja ellen nyilatkozott.

Bende Imre jótékonyága.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ eredeti táv.) Bende Imre nyitrai püspök egyházkerületében 14,000 forintnyi alapítványt tett.

A bolgár szobránje.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szófiából ürgönyzik, hogy a szobránjét tegnap megnyitották. Ferdinánd fejedelem trónbeszédében kiterjeszkedett azokra az előnyökre, melyek házasságából reá háramlanak. Majd hangoztatta az alkotmányrevíziót.

Oláhok gyűlése.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Kisjenőn tegnap 3000 oláh gyűlést tartott és fanatikus beszédben jelentették ki, hogy bizalmatlansággal vannak a kormány iránt, annak egyházpolitikája miatt.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. államvasutak.

(Délmet- osztrák-magyar vasuti kötelék. 1891. évi április 10-étől érvényes III. rész 2-ik füzet.) Folyó évi június hó 7-étől kezdve a württembergi kir. államvasutak Aldingen b. Spaichingen, Altsbausen, Aulendorf, Balingen, Bisingen, Ebingen, Engstadt, Friedrichshafen, Hoeskirch-Königsberg, Mukenbaum Tett-
badg, Mingen, Machenwangen, Niederbiegen,

Oberndorf a. N., Pfullendorf, Ravensburg, Rottweil, Saulgau, Scheer, Schussenried, Schwenningen b. Rottweil, Sigmaringen, Sigmaringendorf, Spaichingen, Storzingen, Strassberg, Thalhausen b. Rottweil und Tuttlingen, továbbá a badeni nagyhercegi államvasutak Messkirch és Stockach állomásaival való forgalomban Ulm mint be-tárolóhely beszüntetetik. — Budapest, 1893. május hóban. A m. kir. államvasutak egyszerűs-mind a részes vasutak nevében. Utánnomat nem díjaztatik.

Közgazdaság.

Délutáni tőzsde.

Budapest, május 16. (A „Torontál“ ered. távirata.) Gabna: Buza tavaszra 8.62-65 — Buza őszre 8.79-81. — Tengeri máj.-jun. 5.52-57. — Tengeri jul. aug. 6.64-66. — Káp.-r. aug.-szept. 15.90-—.

Érték: Osztrák hitr. 334.75. Magyar hitr. 389.50. — Magyar aranyjárdék —. — Kor. jár. —. — Áll. v. 308.75-—. Déli vasut 211.25. — Rima-murányi 102.75. — Leszámitoló bank-r. —.

Délután 4 órakor: Osztrák hitel-bank —.

Sertésvásár.

— A budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok távirata, május hó 16. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Hízott sertés-
arok: I. Magyar elsőrendű: Öreg; nehéz (páronkint 400 klgron. felüli sulyban) 48—49 krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr. suly) 48—48.5 kr. Fialat nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) 51.5—52 krig. Fialat közép (pkint 251—320 klgr. sulyban) 51—51.5 krig. Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 49—50 krig. II. Magyar sze-
dett: Nehéz (pkint 280 klgron felüli sulyban) 48—49 kr. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyban) 48—49 krig. Könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 48—49. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kgr. felüli sulyban) 48.5—49 krig. Közép (pkint 220—260 klgr. sulyban) 48—48.5 krig. Könnyű (pkint 220 klgrig-terjedő sulyban) 47—48 krig. Sertéslétszám. 1893. május hó 12-én volt készlet 175,214 drb. 1893. május 14-ik napján felhajtott 4716 darab május 14-ik napján elszállított 1777 darab, május 15-én maradt készletben 178,153 darab.

REGÉNY-CSARNOK.

RAOULA.

Irta: Horváth Vilma.

II.

(3-ik folytatás.)

„De nem találd szinte édes Terézia, hogy ezen házasság neked kisé kevés is lenne? A loagnak sem bizonyos állása a világban; — sem vagyona, — mert hiába! a Fama azt regéli, hogy csak a forradalom óta csempészte magát a magasabb körökbe, és egész életében a játék volt főcélja lételének.“

„De édes Julián — vága közbe türelmet-
lenül Terézia, — felteszem tehát, ha sem vagyona, sem állása, — de van jócsengésű, nemes neve.“

„Mint hallám, nevét úgy, mint címét csak kölcsönözve bitorolja; mert daczára állításának, hogy családja a francia menekültek közé tartozó, St. Avent lovag nemes-levelet soha sem vala képes felmutatni.“

„De minek is? — kérdé ingerülten Terézia, — hiszen ez szükségtelen, — nem barátai után ítéltetnek-e az emberek?“

„Némelyektől igen; — de a több rész, kikhez én tartozom, a személyiségről leginkább ítélnék. St. Avent loagnak sem tudománya, sem alapos műveltsége nincs, — de mindezen hiányokat csak az ügyesség által tudja társalgási könnyűségével álarozni, mit a sok művelt termekben elsajátított.“

„Laissons cela ma chère, ő daczára ezeknek igen derék ember, s minden hölgy boldognak érezheti magát, kit nevével boldogit; de ah!!“ — itt Terézia elakadt, mert azon perczen a ligetbe értek, s hirtelen egy lovag vágtata kocsjok mellett el; ez volt St. Avent lovag — kihez kihajolva Terézia fehér kendőjével őt magához inté.

A lovag csak kényszerülten fogadá ezen felhívást, — de daczára annak Romhay Terézia kisasszonyt boldoggá tevő.

Nem tartom fel az olvasót St. Avent lovag bemutatásával; elegendően megismerünk őt Romhayné ítéletéből, mely mindenestre valószínűbb pontról vala nézve, mint a szerelmes Terézia elnéző szemei itélki.

Előre kell bocsátanom, hogy a lovag esen bájos hajdon nagy mértékbeni vonzalmát alig ismeri, mert ekkor talán kevesebbet éreztetné vele, ha nem is ellenszenvét, — de legalább köszönyösségét.

Romhay Terézia tehát éles látásával el-találá, hogy a lovag nagyon érdekelve van Raoula

iránt; de feltékenysége egyszersmind elnéző ast, hogy Raoula a legnagyobb közönyösséggel utasítá szépelgéseit vissza. De a lovag mentől inkább eltávolítva látá magát reményeitől, annál jobban ragaszkodék hozzájuk, s bármennyire hideg volt Raoula gyakorta iránta, — ő est észre nem véve, vagy nem akarva, — kettő-teté udvarlásait.

Ez alkalommal St. Avent lovag csak rövid ideig hagyá magát Teréziától fentartatni, mert azon kifogás mellett, hogy Rozgonyi Raoula kisasszony látogatására készül — nemsokára elvált a hölgyektől.

„Jól van — gondolá Romhay kisasszony — tehát én is ott leszek.“

III.

Raoulát azon perczen hagyók el, midőn a nagynéne feleletét egy vendég megjelenése akadályozá; de mielőtt ott a fonalat újlag felven-nők, térjünk elsőb csupán hősnőm magánélete, s érzelme világára át

Raoula korán árván maradv, idegen em-berek között gyötörve, félreismerve tévedeztet. A korai keserű tapasztalatok hamarabb megér-lelék jellemét, mely az emberiség elleni hideg-séggel és a férfiak iránti megvetéssel tölté el keblét.

Raoula kevés ismeretséget tartott fenn; ő sokkal jobban ismeré az embereket, semhogy köztük valódi érdeknélküli barátságot keresett volna. Egy családás gyakorta elég az egész em-beriség iránti bizalom elvesztésére.

Raoulának nem voltak barátai; mert szép-sége sokkal feltűnőbb, sokkal ünnepelebb, mint-sem minden női keblét irigységre ne ébresztene; és csak ismerősöket — melyekkel csupán az illem, a szokás, de nem a szív barátkozik, — ő nem akart; így tehát minden társalgása csak a Romhay családra van utalva, kiket inkább abból a kegyeletről tart fenn, hogy még édes anyjá-nak régi ismerősei valának.

Maga Romhayné ugyan lelkes, művelt, helyes itélettel bíró asszony; de jelleme oly lágy, gyöngy minden erély nélküli, hogy Raoula kedvelte ugyan — de nem becsülheté őt, — s mi a sze-retet becsülés nélkül? ott hiányzani kell a biza-lomnak, s ennek hiányával nincs barátság, mely a szívet kielégítse.

Raoula, daczára Romhay Terézia állításá-nak, minden kacérság nélkül, akaratlanul tet-szett; ő mély érzésű vagy hű szívetek is meg-hódíta, sőt a leghidegebb keblek nem egyszer hevültek fel lázasan érette. De Raoula hideg, ér-zéketlen maradt irányukban, minden könyörület nélkül, — csak kettőnél tön kivételt: Robertó-nál, mert életét menté meg — (az olvasó később megtudja, mily alkalommal menté meg Robertó unokahuga életét), — és Arzénál, kit tudtán kívül szeretett.

Arzén, kit csak egyszerűen így nevezünk, habár e regényben terjedelmes szerepet nem vis-is, — de Raoula szíve történetében a legjelensebb személy, s így megjelenése előtt némi leirással először külsőjét, utóbb jellemét kívánom az ol-vasónak bemutatni.

Ő feltűnő szép, fiatal, 26 éves ember. Fényes fekete hajzata, a szabályosru halvány vonások oly összhangzásban vannak ama bus-komolysággal, mi egész lényén uralg. Gyönyörű hosszas szabatu nagy fekete szemeknek oly ábrándos kifejezése, lágy csengő hangjának oly bájos rezgése, mely a szív legmélyebb érzetéig hat. Modorában a finomság, mosdulatban az elegans könnyűség eltéveszthetlenné tevék benne az aristocratát.

Arzén igen eszes, sok utazásai által tapasztalatokat gyűjtött magának, melyek kitűnő ne-velését még inkább tökélyitik. Es mindamellét azon ritka jellemmel bíró, mi a mostani korszak-ban oly sok férfnál hiányzik. — hogy tudomá-nyaival mások felett soha sem kívánt dicsőleni.

Ő egy előkelő régi magyar család egyetlen fia lévén, már több év óta ősvégy anyjának egyedüli támasza.

Arzén nemes-lelkületű, mély-érselmű és még romlatlan szívű ifju; ki könyöröletes min-den szerencsétlennel; — ki önfeláldozással segít minden szükséggel küzdőt; és mindamellét, hogy már sok szenvedést harczolt át, korántsem játssza a korai unottság szerepét, mi oly nagy divatban van most ifjainknál.

Alaposan véve épen a szenvedések nemesitik a szív érzeményeit s a lelkületet. Ki sohasem szenvedett, nem képes más bánatát érteni; nem résztvenni szerencsétlenségben. Csak lelki küs-delem, szenvedés s fájdalom az, mely a szívet az érzéketlen lethargiából ébresztve, nemesíteni és a lelket nagygyá alkotni képes.

Van ember, kit a fájdalom elfásít, kinek szívet a küsdelem megdermeszti, ki mentől mélyob-ban sebestetik — annál hidegebb s érzéketlenebb-nek látszik.

Az ily ember családásokon ment át, — csaló-dáson, de nem a sors, hanem ember-társai által, s azért veszti el hitét az emberekben, s roményót a jobban.

(Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.
Főmunkatárs: Hoitsy Jenő.

H i r d e t é s e k.

2300. szám 1893.

(297—3.3)

Pályázat.

A nagytoráki községi körorvosi állás — Nagytorák székhelylyel — lemondás folytán üresedésbe jövén, annak betöltésére a választás folyó évi május hó 31-nek délelőtt 10 órájára Nagytorák község házában kitűzetik.

A körhöz tartozik Kis- és Nagytorák község, a fizetendő járuléka:
Kistorák község részéről . 350 forint,
Nagytorák község részéről . 350 forint,
összesen . 700 forint.

a látogatási díj nappal 50 kr., éjjel 1 frt.

A pályázók, a magyar, német és román nyelvnek szóbani, előbbieknél pedig írásbeli jártasságát kimutatni köteleztetvén, felhívják, hogy a kellően felszerelt folyamodványukat folyó évi május hó 28-án alólirottán benyujtsák, később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Nagybecskereken, 1893. évi május hó 6-án.

Bakalovich Ágost,
főszolgabíró.

2049. szám 1893.

(300—2.2)

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

A pancsovai m. kir. jószágigazgatóság kezelése alatt levő s alább megnevezett bértárgyak iránt az alább megjelölt helyen és időben írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött szóbeli árverés fog tartatni. Az árverés megkezdése előtt 10 százalék bánatpénz teendő le. Az 50 kr. bélyeggel és 10 százalék bánatpénzzel s kellő felírással ellátott írásbeli zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverelő bizottság elnökének adandók át. Ily írásbeli ajánlatokban a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti. A részletes feltételek a kincstári ispáni hivatalnál megtekinthetők. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Bérbeadtnak a következők: Nagybecskereken a m. kir. kincst. urad. ispánságnál 1893. évi június hó 26-án d. e. 9 órakor. Nagybecskereki felső muzsalyai I. dűlőből a telepítés folytán visszamaradt terület 7 hold 1022 □ öllel 97 ft évi bér mellett 1893. X/I. 1896. IX/30. Nagybecskereki tiszai halászati jog 300 forint évi bér mellett 1893. XI/I. 1896. X/31. Gyurgyevói Velika-Szlatina 52 hold 32 □ öllel 161 frt évi bér mellett. Gyurgyevói Béla-bara 80 hold 1300 □ öllel 405 forint évi bér mellett. Felső-Kovilyi dom föld 49 hold 738 □ öllel 192 forint 05 kr. évi bér mellett, mind-egyike külön-külön 1893. X/I. 1896. IX/30. Titeli 128. sz. volt telekkönyvi helyiség 62 frt évi bér mellett 1893. VI/1. 1896. V/31. Titeli hajóhid, téli komp és hozzátartozó épületek 1203 frt évi bér mellett 1893. X/I. 1896. IX/30. Idvori révvámjog 1441 frt évi bér mellett. Mosorini Tisza halászat 201 forint évi bér mellett, mind-egyike külön-külön 1894. I/1. 1896. XII/31. Perlaszi 2-ik számú épület 80 frt évi bér mellett 1893. IX/1. 1896. VIII/31. Pancsován, 1893. évi május hó 5-én.

M. kir. jószágigazgatóság.
(Utánnomás nem díjaztatik.)

53541. számhoz 1893.

(3.1)

Pályázati hirdetmény, tüzifa szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a vezetése alá tartozó vonalak részére 1894. évi január hó 1-től egy, kedvező árak elérése esetén azonban öt évre is terjedhető időre az alábbi részletezés szerint évenként szükséges 179.500 köbméter kemény, usztatlan tűzifa és 7700 köbméter

puha, vagy kemény szélideszka szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az összes vonalakon évenként szükséges 95000 köbméter, egy méter hosszúságú kemény hasábfá, 72000 köbméter héttized méter hosszúságú kemény hasábfá, 12500 köbméter, egy méter hosszú vegyes dorongfa, 7700 köbméter, félméter hosszú puha, vagy kemény szélideszka.

Ezen tűzifa mennyiség a következő feltételek mellett szállítandó.

1. A fennebb kitett egy évi mennyiség csak megközelítő előirányzatot képez, és ennél fogva a szállításra átengedendő mennyiség minden egyes évre nézve egy negyedrészt erejéig a m. kir. államvasutak tetszése szerint felemelhető, vagy leszállítható.

Ha azonban a m. kir. államvasutak ezen jogukkal élni kívánnak, erről az illető szállító minden megelőző év utolsó negyedében értesíteni fog.

2. A m. kir. államvasutak igazgatóságának jogában áll, hogy az egy-egy évre megrendelt mennyiséget;

a) vagy az évközben esetenként felmerülő szükségletre képest.

b) vagy pedig egy bizonyos, előre meghatározott időben és részletekben vehesse át.

Az előbbi (a) alatt érintett) esetben tartozik szállító az egy-egy évre megrendelt mennyiség egy negyed részét az illető beszállítási állomáson, esetleg állomásokon, vagy az ezek közvetlen közelében levő s járt rakhelyén állandóan készletben tartani, s ezen készletet, valahányszor abból egy bizonyos mennyiség átvétetik, azonnal kiegészíteni. Ha az egy-egy évre megrendelt mennyiség az illető év december havá végeig át nem vétetnek, a fennmaradó mennyiség a következő év január havában fog átvétetni.

A második (b) alatt érintett) esetben az egy-egy évre megrendelt mennyiség — készlettartás kötelezettsége nélkül — és pedig annak háromnegyedrészé az illető év január havától június havá végeig egyenlő havi részletekben, a fennmaradó egynegyedrészt azonban felerészben ugyanazon év december hó 1-től 15-ig, felerészben ugyanazon év december hó 1-től 15-ig szállítandó be. A mennyiben ezen szállítási határidőt a m. kir. államvasutak igazgatósága megváltoztatni kívánná, szállítót erről a megelőző év utolsó negyedében fogja értesíteni.

3. A szállítandó hasábfá bükk-, csergyertyán- és tölgyfa, a vegyes dorongfa azonban cser-, gyertyán-, bükk- és tölgyfa, esetleg puhafa is lehet. Megfülledt vagy usztatott tűzifa feltétlenül visszautasítatik. Bükkhasábok csakis törzsből állíthatók elő; ágból vágottak még akkor sem vétetnek át, ha az előírt méretekkel bírnak.

4. A mozdonyoknál alagyújtásra használandó szélideszka teljeseen egészséges és kiszáradt fából készítve, az egyes daraboknak egyeneseknek és 500 milliméter hosszúnak kell lenni.

5. Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon termelési hely, hol az ajánlott fa vágattatni fog és a m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának azon jogot, hogy kiküldött közegei által erről bármikor meggyőződést szerezhessen.

Azon czégek, melyek a m. kir. államvasutakkal mindeddig szállítási viszonyban még nem állottak, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlatához csatolni.

6. A szállítás egyebekben a 129381/91. számú anyagok és leltári tárgyak szállítása iránti általános, és a tűzifára vonatkozó 65465/92. számú különleges szállítási feltételek alapján eszközölné.

Ezen szállítási feltételek a pályázati határidőig anyag- és leltár beszerzési szakosztályunknál, (Budapest, Andrássy-ut 73. szám II. em.) és üzletvezetőségeinknél naponként a hivatalos órákban megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes beküldése mellett budapesti nyomtatványtárunktól posta útján is megszerezhetők.

Az általános feltételekért 25 kr., a különleges feltételekért 15 kr. fizetendő.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy a fentebbi feltételeket jól ismeri, és azokat, — a mennyiben a jelen hirdetmény folytán változást nem szenvednek — egész terjedelmükben elfogadja.

7. A szállítás nérmintve a magy. kir. államvasutak valamelyik állomására, vagy állomásaira eszközölhető, a szállítási helyek azonban az ajánlatokban pontosan kiteendő.

Azon esetben, ha szállító a tűzifát a nyílt pályán kívánja átadni, a két állomás közti vonalrész, melyen az átadási hely fekszik, pontosan megjelölendő. Ha a nyílt pályán való átadás engedélyeztetik, a tűzifának a vasuti kocsiokba való felrakását szállító saját költségén tartozik eszközölni.

8. Mindegyik ajánlattevő ajánlatával az e felett hozandó határozatig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig kötelezettségben marad.

9. Az 50 kr. magyar bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok, melyek borítékán a rendes czimezésein kívül még világosan megjegyzendő „ajánlat 53541/93. számhoz“ 1893. évi június hó 17-én déli 12 órájáig anyag- és leltárbeszerzési szakosztályunknál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. em.) benyujtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénzképen az egy évre ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban folyó évi június hó 16-ika déli 12 órájáig budapesti főpénztárunknál leteendő.

Az ajánlatban a bánatpénznek megtörtént letétele megemlítendő, az arról nyert elismervény azonban nem csatolandó az ajánlatához.

10. Az árak számokkal és betűkkel kiírva köbméterenként külön egy, és külön öt évi időre is terjedhető szállításra és külön az esetre, ha a szállítás a 2. a) és külön az esetre, ha az a 2. b) pontban mondottak szerint követeltetnek, és pedig bérmentve a m. kir. államvasutak valamely állomására, esetleg állomásaira teendő. Kiteendő továbbá az is, hogy az ajánlott tűzifa milyen fából áll, és hogy a szélideszka köbméterenként milyen súlylyal bír.

11. Az ajánlatot az egész kiírt mennyiségre vagy annak bármely tetszés szerinti részletére lehet tenni.

12. A fennebbi feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok, melyek nem a kitűzött határidőben érkeznek, vagy pótlólag, vagy táviratilag tételnek, vagy a melyekben javítások és vakarások fordulnak elő, és végre oly ajánlatok, melyeknek nézve az előírt bánatpénz nem tétellett, figyelemre vételre rendszerint nem számíthatnak.

13. A m. kir. államvasutak igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a szállítást egy, esetleg öt évi időtartamra is átengedhesse, valamint, hogy az ajánlók között minden tekintet nélkül az arra s feltételekre, szabadon választhasson, továbbá, hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti részmennyiség szállítását is átengedhesse, az esetben, ha az ajánlat világosan nem az egész mennyiség szállításának elnyerése esérére és kikötése mellett tétellett és végre, hogy a szükséglet biztosítása céljából másként is intézkedhessék.

Budapest, 1893. évi majus havában.
A m. kir. államvasutak igazgatósága.
(Utánnomás nem díjaztatik.)